

Svenskans fonologi på 30 meningar

Resursmaterial för uttalsundervisning

Tomas Riad och Roger Nyborg

Hänvisning till detta dokument:

Riad, Tomas & Roger Nyborg. 2020. Svenskans fonologi på 30 meningar. SKRIVS 21. Intensivsvenska, Institutionen för svenska och flerspråkighet, Stockholms universitet.

Illustration: Ove Larsson

Materialet är utvecklat inom utvecklingsprojektet Intensivutbildning i svenska för nyanlända skolelever, Intensivsvenska. Projektet ingår i satsningen *Utbildning för ökad integration* och har Marianne och Marcus Wallenbergs stiftelse som huvudfinansiär och Stockholms universitet och Institutionen för svenska och flerspråkighet som medfinansiärer. Projektets huvudman är Svenska Akademien. Projektets vetenskapliga hemvist är Institutionen för svenska och flerspråkighet vid Stockholms universitet.

Det material för uttalsundervisning som utarbetats inom projektet *Intensivutbildning i svenska för nyanlända skolelever* har lite olika inriktning och reflekterar erfarenheter och behov vi mött under projektiden. Materialet är i första hand ett *resursmaterial* för läraren. Delar av det kan användas direkt i undervisningen eller efter mindre bearbetning. Annat fungerar som fortbildning eller referensmaterial. Det är inte fråga om ett renodlat läromedel.

Materialet hör huvudsakligen hemma under artikulationsmomentet, dvs inom traditionell uttalsundervisning. Inom det området finns det också publicerade läromedel att tillgå, liksom en del resurser på internet, inklusive Skolverkets moduler. Det vi främst vill åstadkomma här är en inramning av det undervisningsstöd som lärare kan behöva för att bedriva uttalsundervisning med viss självsäkerhet.

När det gäller litterarisering/latinisering är det fråga om ett utvecklingsområde. En fungerande undervisningsmetod finns inom ramen för Prosodiametoden (www.prosodia.se), men är tills vidare inte publicerad som undervisningsmaterial. En beskrivning av latinisering med Prosodiametoden ges i Grossman & Riad (2020). Generell information om litterarisering och exempel på typer av övningar ges också i Riad & Lim Falk (2020) och Riad & Forsberg (2020). De senare delarna av det material som producerats inom *Intensivsvenska (Fonologiska kontraster, Läs- och uttalsprotokoll)* kan användas som resurs både för uttalsövningar och för litterariseringsovningar.

Resursmaterialet för uttalsundervisning består av följande delar:

- En vidgad uttalsundervisning. Inledning till resursmaterialet
- **Svenskans fonologi på 30 meningar. Resursmaterial för uttalsundervisning. Elevblad, extramaterial, parallella meningar och en vägledning till läraren, inkl. lathund för det fonetiska alfabetet**
- Artikulation. Resursmaterial för uttalsundervisning
- Dialoger. Resursmaterial för uttalsundervisning
- Fonologiska kontraster. Resursmaterial för den vidgade uttalsundervisningen
- Läs- och uttalsprotokoll. Resursmaterial för den vidgade uttalsundervisningen

Innehåll

1	Svenskans fonologi på 30 meningar. Elevblad	5
2	Svenskans fonologi på 30 meningar. Extramaterial	8
3	Svenskans fonologi på 30 meningar. Parallella meningar	13
4	Svenskans fonologi på 30 meningar. Vägledning och fonologisk beskrivning	17
5	Lathund, fonetiska tecken för svenskans ljud	24
	Litteratur	27

Inledning

Detta material togs fram för att på ett blad samla den centrala delen av svenskans fonologi, stegvis presenterat i ett slags komplexitetsordning. De första meningarna innehåller bara ord med de vanligaste vokalerna och konsonanterna, och relativt enkel prosodi (bara accent 1). Allteftersom introduceras de ljud som brukar vålla svårigheter. Fenomen som accent 2, konsonantkluster och längre prosodiska enheter kommer lite senare.

På elevbladet (1) presenteras varje mening dels med vanlig ortografi, dels med en förenklad transkription av uttalet där längd framgår och därmed också indirekt betoning.

För att prosodi och annat ska sätta sig behöver meningarna repeteras, mycket (Kjellin 2002). För att det inte ska bli alltför tråkigt finns det i extramaterialet (2) ett antal meningar som fungerar som stöd till huvudmeningarna, och de tränar i huvudsak samma fonologiska fenomen. De kan vara användbara för läraren att tillgå t.ex. vid högläsning i grupp.

Det finns också ett antal parallella meningar (3) till A4:an där innehållet (snarare än fonologin) varierar och tränas. Här kan man således hitta parallella meningar med ett relevant innehåll på betydelseplanet. De kan vara användbara för läraren att tillgå t.ex. vid högläsning i grupp.

I vägledningen till läraren (4) ges en kommentar till varje mening gällande de fonologiska fenomen som introduceras eller på annat sätt aktualiseras i meningen. Här finns en beskrivning och lite vidare illustration av vilka ljud som tränas, transkriberade med fonetisk skrift och hur meningarna kan accentueras, också med en indikation om språkmelodi.

Det är nödvändigt att hålla isär ortografiska och fonetiska representationer, inte minst vid diagnosticering av elevers grad av litterarisering (Riad & Forsberg, 2020, Riad & Lim Falk, 2020). Som stöd till den lärare som är osäker finns en liten lathund (5) med exempelord som illustrerar vad de olika fonetiska tecknen står för. Det uttal som anges motsvarar centralsvensk varietet.

1 Svenskans fonologi på 30 meningar. Elevblad

1. God dag, god dag. Det är en bra dag idag. (Det är ____ -dag idag.)
uttal: GoDAAA, goDAA. De en BRAAAA DAAA iDAAA. (De e TOOORSta iDAAA.)
2. Jag är klok. Jag är fin. Jag är både klok och fin.
uttal: Ja e KLOOOK. Ja e FIIIN. Ja e både KLOOOK å FIIIN.
3. Vi bor på jorden. Jorden är en planet.
uttal: Vi BOOOR på JOOOrden. JOOOrden e en plaNEEET
4. Den går runt solen. Solen är stor och het.
uttal: Den GÅÅÅR runt SOOlen. SOOlen e STOOOR å HEEET.
5. Vintern kan vara kall i Sverige.
uttal: VINNNtern kan va KALLL i SVERRRje.
6. Hösten är lång. Vintern är kall.
uttal: HÖSSSten e LÅNGNG, VINNNtern e KALLL.
7. När våren kommer, i april och maj, blir det varmt igen.
uttal: När VÅÅÅren kommer, i APRILL å MAJJJ, blir de VARRRMT igen.
8. I juni och juli är det sommar och varmt.
uttal: I JUUUni å JUUUi e de SOMMMar å VARRRMT.
9. Många gillar värmen, men inte alla.
uttal: MÅNGNGa GILLLar värmen, men inte ALLLa.
10. Men nästan alla elever längtar efter sommarlovet.
uttal: Men NÄSSStan ALLa eLEEEver längtar efter SOMMMarLOOOvet.
11. Då kan man sola och bada eller bara slappa.
uttal: DÅÅÅ kan man SOOola å BAAAda eller bara SLAPPPa.
12. På vintern faller det snö. På våren behöver man ibland ett paraply.
uttal: På VINNNtern FALLLer de SNÖÖÖ. På VÅÅÅren behöver man ibLANNND ett paraPLYYY.
13. Många springer och stressar i onödan. Stanna upp en stund!
uttal: MÅNGNGa springer å STRESSSar i OONÖÖdan. Stanna UPPPP en STUNNND.
14. Vad ska jag göra nästa månad? Eller nästa år?
uttal: Va ska ja göra NÄSSSta MÅÅÅnad? Eller nästa ÅÅÅR?
15. Det vet jag inte, men jag vill studera på gymnasiet.
uttal: De VEEET ja inte, men ja VILLL stuDEEEra på gymNAAAsiet.

16. Då kommer mitt uttal att vara perfekt!
uttal: DÅÅÅ kommer mitt UUUttal att vara perFEKKKT.
17. Många säger att svenska är ett svårt språk. Det tror inte jag.
uttal: MÅNGNGa säger att SVENNNska e ett SVÅÅÅRT SPRÅÅÅK. DE tror inte JAAA.
18. Man måste öva förstås. öva, öva, öva och repetera mycket.
uttal: Man måste ÖÖÖva förSTÅSS. ÖÖÖva, ÖÖÖva, ÖÖÖva och repeTEEEra mycke.
19. Att ha ett högt mål är bra, så sikta mot stjärnorna!
uttal: Att ha ett HÖKKKT mål är BRAAA, så SIKKta mot SJÄÄRNorna!
20. Ibland måste man kanske skynda långsamt och ta det lite lugnt.
uttal: iBLANN(d) måste man kannsje skynda LÅNGNGsamt å TAAA de lite LUNGNGT.
21. Men till slut är man framme vid målet och kan tala och förstå svenska
uttal: Men ti SLUUUT e man FRAMME vid MÅÅÅlet å kan TAAALa å föSJTÅÅÅ svenska.
22. Anna går till stationen på morgonen.
uttal: ANNNNa går ti staSJOOnen på MORRonen (Men inte Jonas.)
uttal: ANNa GÅÅÅÅR ti staSJOOnen på MORRonen. (Hon cyklar inte.)
uttal: ANNa går TILLLL staSJOOnen på MORRonen (och från stationen på kvällen)
uttal: ANNa går ti staSJOOOnen på MORRonen. (Inte till busshållplatsen.)
uttal: ANNa går ti staSJOOnen på MORRRonen. (Men inte på kvällen.)
23. Jag tänker ibland på kärlek, känslor och kyssar.
uttal: Ja TÄNGNGker ibland på KÅÄÄRlek, KÄNNNslor och KYSSSar.
24. Det vill jag inte berätta för någon. Det är privat.
uttal: DEEE vill ja inte beRÄTTTa för nån. DEEE e priVAAAT.
25. Men jag kan prata om hur jag mår, om jag är ledsen, glad eller arg.
uttal: Men ja KANNN PRAAata om hur ja MÅÅÅR, om ja e LESSSen, GLAAD eller ARRRJ.
26. Och jag kan tala om vad jag gjorde igår eller vad jag ska göra imorgon.
uttal: Å ja KANNN tala om va ja JOORde iGÅÅÅR eller vad ja ska GÖÖÖra i MORRRon.
27. Och jag ska försöka göra det på svenska! Så ofta jag kan.
uttal: Å ja ska föSJÖÖka göra de på SVENNSka! Så OFFta jag KANN.
28. Det känns så skönt att duscha efter gymmet på torsdagar.
uttal: De KÄNNs så SJÖÖÖnt att/å DUSJSJSJa efter JYMMMet på TOOsjdagar.
29. Efter en sån här uttalsdusch, känner man sig som en ny människa.
uttal: Efter en sån HÄÄÄR UUUttalsDUSJSJ, känner man sig som en NYYY människa.
30. Uttal är kul! Eller hur!?
uttal: UUUttal e KUUUL! Eller HUUUR?

2 Svenskans fonologi på 30 meningar.

Extramaterial

1. God dag, god dag. Det är en bra dag idag.
(Det är ___-dag idag.)

uttal: GoDAAA, goDAA. De en BRAAA DAAA iDAAA. (De e TOOORSta iDAAA.)

Extra: God dag. Är det bra? Jag är bra! Är det en bra dag idag? Idag är det en bra dag.
Ja, ja! Vad sa jag? Det är bra. Idag, ja!

2. Jag är klok. Jag är fin. Jag är både klok och fin.

uttal: Ja e KLOOOK. Ja e FIIN. Ja e både KLOOOK å FIIN.

Extra: Är jag klok? Är jag fin? Ja, det är jag! Var är boken? Bo tog boken. Bli klok, tag/läs en bok.
Jag har en bok! Det är en fin bok! Och klok!

3. Vi bor på jorden. Jorden är en planet.

uttal: Vi BOOOR på JOOOrden. JOOOrden e en plaNEEET

Extra: Var bor vi? Bor vi på jorden? Vad tror ni? Är jorden en planet? Vet ni det? Tro på mitt ord!
Det är fel ord! Jag ser det! Jag vet var han bor. Vilket fint bord! Kom med!
Jag vill ha mer! Hon ler så fint.

4. Den går runt solen. Solen är stor och het.

uttal: Den GÅÅÅR runt SOOlen. SOOlen e STOOOR å HEEET.

Extra: Går jorden runt solen? Är solen stor? Ja, det är den! Är solen het? Den är het och stor.
Stolen är stor. Glaset står på bordet. Jag får stå på stolen. Det går inte! Hur mår ni?
Den är inte er, den är vår! Jag tror jag vet.

5. Vintern kan vara kall i Sverige.

uttal: VINNNtern kan va KALLL i SVERRRje.

Extra: Kan vintern vara kall i Sverige? I Sverige är vintern kall. Sverige är ett stort land!
Ett stort berg. Den är din! Den är min! Vem vinner? Han vinner allt! Jag hinner!
Kom in i hallen! Är du arg? Vi bor i Sverige. Sverige ligger i Norden.

6. Hösten är lång. Vintern är kall.

uttal: HÖSSSten e LÅNGNG, VINNNtern e KALLL.

Extra: Hösten är kall. Vintern är lång. Är hösten kall? Inte alltid! Är vintern lång? Nej, inte alltid.
Rösten är varm. Glassen är kall. De vinner. Hinner vi? Är det allt?
Mjölken är kall. Vinet är varmt.

7. När våren kommer, i april och maj, blir det varmt igen.

uttal: När VÅÅÅren kommer, i aPRILL å MAJJJ, blir de VARRRMT igen.

Extra: Kommer våren i april? Nej, den kommer i maj! Blir det varmt, när våren kommer?
Inte alltid! Efter regn kommer sol! Igår var det kallt. Idag är det varmt.

8. I juni och juli är det sommar och varmt.

uttal: I JUUUUni å JUUUUli e de SOMMMar å VARRRMT.

Extra: När blir det sommar? Blir det sommar i juni? Är du hemma i kväll? Går du hem nu?
Om fem minuter är jag hemma. Kommer du på festen? Jag kan inte komma.
Vad vill du? Det blir kul i juli! Den gula färgen är ful.

9. Många gillar värmen, men inte alla.

uttal: MÅNGNGa GILLLLar värmen, men inte ALLLa.

Extra: Vad gillar du? Alla gillar inte värmen. Barnet gillar sin nalle.
Du gillar inte mig, men jag gillar dig i alla fall. Jag gillar din sång. Sången är för lång!

10. Men nästan alla elever längtar efter sommarlovet.

uttal: Men NÄSSStan ALLa eLEEEver längtar efter SOMMMarLOOOvet.

Extra: Vad längtar du efter? Långa lov! Jag längtar efter vinterlovet. Många längtar efter påsklovet.
Radioprogrammet var bra. Det finns inga bra teveprogram!
Jag gillar inte discomusik! Min kompis gillar dataspel. Gillar du ping-pong?

11. Då kan man sola och bada eller bara slappa.

uttal: DÅÅÅ kan man SOOOla å BAAAda eller bara SLAPPPa.

Extra: Då kan man simma och spela fotboll. Man kan slappa på sommarlovet.
Man kan spela dataspel. Man kan sova länge. Det är farligt att sola för mycket.
Många kan inte simma. Det finns simskolor på sommaren.

12. På vintern faller det snö. På våren behöver man ibland ett paraply.

uttal: På VINNNtern FALLLer de SNÖÖÖ. På VÅÅÅren behöver man ibLANNND ett paraPLYYY.

Extra: Det snöar ofta på vintern. Det regnar ofta på våren. Tycker du om snö? Nej, fy!
Jag gillar värme! Många bryr sig inte om miljön. Varför köar de? Det är rea.
Jag måste ha nya skor.

13. Många springer och stressar i onödan. Stanna upp en stund!

uttal: MÅNGNGa springer å STRESSSar i OONÖÖdan. Stanna UPPPP en STUNNND.

Extra: Låt solens strålar lysa på dig! Skratta åt dem som stressar och springer. Skriv en dikt!
Sitt stilla en stund. Skrik inte! Varför springa, när man kan strosa i lugn och ro?

14. Vad ska jag göra nästa månad? Eller nästa år?

uttal: Va ska ja göra NÄSSStA MÅÅÅnad? Eller nästa ÅÅÅR?

Extra: Nästa månad ska jag träffa min kusin! Nästa år ska jag börja träna.
Vad gör du nästa år? Jag vet inte vad jag ska göra nästa år.

15. Det vet jag inte, men jag vill studera på gymnasiet.

uttal: De VEEET ja inte, men ja VILLL stuDEEEra på gymNAAAAsiet.

Extra: Vad vill du studera? Vilka ämnen tycker du om? Jag gillar gymnastik.
Jag är intresserad av fysik. Tyska verkar kul.

16. Då kommer mitt uttal att vara perfekt!

uttal: DÅÅÅ kommer mitt UUUttal att vara perFEKKKT.

Extra: Mitt uttal är bra! Det är bra med ett bra uttal! När är man perfekt?
Det är svårt att få ett perfekt uttal. Men det går!

17. Många säger att svenska är ett svårt språk. Det tror inte jag.

uttal: MÅNGNGa säger att SVENNNska e ett SVÅÅÅRT SPRÅÅÅK. DE tror inte JAAA.

Extra: Är svenska ett svårt språk? Alla språk är svåra. Mitt modersmål är lätt!
Det kan jag! Det kan inte jag! Det vet jag! Det vet inte jag! Det tror jag.

18. Man måste öva förstås. öva, öva, öva och repetera mycket.

uttal: Man måste ÖÖÖva förSTÅSS. ÖÖÖva, ÖÖÖva, ÖÖÖva och repeTEEEra mycke.

Extra: Det är viktigt att öva. Om man vill bli bra, måste man öva. Hur mycket måste man öva?
När ska man repetera? Både efter lektionen och före nästa lektion.

19. Att ha ett högt mål är bra, så sikta mot stjärnorna!

uttal: Att ha ett HÖKKKT mål är BRAAA, så SIKKta mot SJÄÄÄRNorna!

Extra: Ser du den röda stjärnan? Det är ingen stjärna, det är en planet!
Ser du stjärnan som faller? Det är ingen stjärna! Det är en meteor.
När en stjärna faller, får man önska något.

20. Ibland måste man kanske skynda långsamt och ta det lite lugnt.

uttal: iBLANNN(d) måste man kansasje skynda LÅNGNGsamt å TAAA de lite LUNGNGT.

Extra: Jag går ofta långsamt. Du behöver inte skynda dig. Vi måste skynda oss.
Skynda på! Annars kanske vi kommer för sent!
Ibland går du för långsamt. Läs långsamt. Då förstår du kanske bättre.

21. Men till slut är man framme vid målet och kan tala och förstå svenska.

uttal: Men ti SLUUUT e man FRAMME vid MÅÅÅlet å kan TAAALa å föSJTÅÅÅ svenska.

Extra: När är vi framme? Är de framme än? Vad är vårt mål den här veckan?

Var ligger målet? Tala tydligt så att jag förstår! Nu förstår jag!

Till slut kunde hon förstå nästan allt.

22. ANNA går till stationen på morgonen. (Men inte Jonas.)

uttal: ANNNNa går ti staSJOOnen på MORRonen

Anna GÅR till stationen på morgonen. (Hon cyklar inte.)

uttal: ANNa GÅÅÅÅR ti staSJOOnen på MORRonen.

Anna går TILL stationen på morgonen (och från stationen på kvällen.)

uttal: ANNa går TILLLLL staSJOOnen på MORRonen

Anna går till STATIONEN på morgonen. (Inte till busshållplatsen.)

uttal: ANNa går ti staSJOOOnen på MORRonen

Anna går till stationen på MORGONEN. (Men inte på kvällen.)

uttal: ANNa går ti staSJOOnen på MORRRonen

Extra: Vart går Anna på morgonen? När går Anna till stationen?

Springer hon ibland till stationen?

På morgonen går Anna till stationen. På kvällen åker hon buss.

Till stationen går hon varje morgon. Hon springer inte. Från stationen springer hon ibland. Ibland springer hon till stationen.

23. Jag tänker ibland på kärlek, känslor och kyssar.

uttal: Ja TÄNGNGker ibland på KÅÅÅRlek, KÄNNNslor och KYSSSar.

Extra: Kärleken är blind. Det är viktigt med kärlek. Det känns skönt att kyssas.

Vad tänker du på? Ibland tänker jag på dig. Vad har du för känslor för mig?

Vad känner du för att studera? Jag har varma känslor för mina vänner.

24. Det vill jag inte berätta för någon. Det är privat.

uttal: DEEE vill ja inte beRÄTTTa för nån. DEEE e priVAAAT.

Extra: Kan du berätta om dina känslor? Det är för känsligt att berätta. Privat område.

Har du någon privat mejladress? Vad kan du berätta om? Är det för privat?

25. Men jag kan prata om hur jag mår, om jag är ledsen, glad eller arg.

uttal: Men ja KANNN PRAAa om hur ja MÅÅÅR, om ja e LESSSen, GLAAD eller ARRRJ.

Extra: Är du ledsen? Varför är du så glad? Vad pratar de om? Hur mår du? Hur är det?
Jag mår toppen! Var inte ledsen! Ibland får man vara ledsen. Hon verkar alltid så glad.

26. Och jag kan tala om vad jag gjorde igår eller vad jag ska göra imorgon.

uttal: Å ja KANNN tala om va ja JOOORde iGÅÅÅR eller vad ja ska GÖÖÖra i MORRRon.

Extra: Vad gjorde du igår? Vad ska du göra imorgon? Jag vet inte vad jag gjorde igår.
Jag vet inte vad jag ska göra imorgon. Kan du berätta vad du gjorde igår?

27. Och jag ska försöka göra det på svenska! Så ofta jag kan.

uttal: Å ja ska föSJÖÖka göra de på SVENNSka! Så OFFta jag KANN.

Extra: Försök att tala svenska! Berätta om din dag på svenska. Det är en bra övning.
Talar du ofta svenska? Känner du någon svensk som du kan tala med?
Jag försöker ofta tala svenska.

28. Det känns så skönt att duscha efter gymmet på torsdagar.

uttal: De KÄNNs så SJÖÖÖnt att/å DUSJSJSJa efter JYMMMet på TOOsjdagar.

Extra: Duschar du bara på torsdagar? Nej, jag duschar varje dag.
En del duschar före jobbet. En del duschar efter jobbet. På torsdag har jag gym.
Det är jobbigt på gymmet, men det känns skönt efteråt.

29. Efter en sån här uttalsdusch, känner man sig som en ny människa.

uttal: Efter en sån HÄÄÄR UUUttalsDUSJSJ, känner man sig som en NYYY människa.

Extra: Vilken uttalsdusch! Hur känner du dig? Som en ny människa! Människan är ett fantastiskt djur. Efter några år kan alla människor prata. Alla människor kan tala sitt modersmål. Cirka tio miljoner talar svenska. Och de har ett bra uttal!

30. Uttal är kul! Eller hur?

uttal: UUUtal e KUUUL! Eller HUUUR?

Extra: Vilket bra uttal du har! Det är kul med uttal! Nu är mitt uttal bra!

3 Svenskans fonologi på 30 meningar. Parallella meningar

1.

Hej, hej!

Tjena, tjena!

Det är ingen bra dag idag!

Det är en trist dag idag!

Det är en fin dag idag.

Det är en härlig dag idag!

2.

Jag är både klok och fin!

Jag är både snäll och glad.

Jag är både rädd och nervös.

Jag är både rik och generös.

Jag är både pigg och trött.

Jag är varken klok eller fin.

Jag är varken snäll eller glad.

Jag är varken rädd eller nervös.

Jag är varken rik eller generös.

Jag är varken pigg eller trött.

3.

Vi bor i Sverige.

Sverige är ett land.

Det ligger i Europa.

Europa är en del av världen.

Liksom Asien, Afrika, Amerika och Australien.

Alla bor vi på jorden.

Jorden är en planet.

Det finns åtta planeter.

Alla går runt solen.

4.

Jorden har en måne.

Den går runt jorden.

Mars har två månar.

De går runt Mars.

Venus har ingen måne.

Solen är stor och het.

Månen är liten och kall.

Mars är också kall.

Venus är en varm planet.

5-6.

Vintern är ofta kall i Sverige.

Vintern kan vara varm i södra Sverige men kall i norra Sverige.

Våren kan vara kall eller varm.

Sommaren kan också vara kall eller varm.

Hösten är lång,

Sommaren är kort.

7-8.

I januari är det vinter.

I februari också.

I mars kan det vara lite varmt ibland.

I april börjar värmen komma.

I maj är det varmt.

I juni och juli är det ofta varmt.

9.

Många gillar värmen, men inte alla.

Många gillar sommaren, men inte alla.

Många gillar vintern, men inte alla.

Många gillar hösten, men inte alla.

10.

Många elever längtar efter sommarlovet.
Många lärare längtar efter sommarlovet!
Många elever längtar efter lördag och söndag.

11.

På sommaren kan man sola och bada.
På sommaren kan man koppla av.
På sommaren behöver man inte stressa.

12.

På vintern snöar det.
På våren regnar det.
På sommaren regnar det ibland.

13.

Många stressar i onödan.
De springer hit och dit.
Man kan bli dålig av stress.
Men det finns positiv stress också.

14.

Vad ska du göra ikväll?
Vad ska du göra imorgon?
Vad ska du göra på söndag?
Vad ska du göra nästa vecka?
Vad ska du göra nästa månad?

15.

Jag vill studera på gymnasiet.
Jag vill studera på universitetet.
Jag vill studera på Komvux.
Jag vill jobba.

16.

Då kommer min svenska att vara perfekt!
Då kommer mitt uttal att vara nästan perfekt.

17.

Jag tycker att svenska är ett svårt språk.
Jag tycker att engelska är ett lätt språk.
Jag tycker att franska är ett vackert språk.
Det tycker inte jag!
Det vet inte jag.

Många elever längtar efter vinterlovet.
Många lärare längtar efter vinterlovet.
Många längtar efter påsklovet.

På sommaren har de som jobbar semester.
På sommaren har de som pluggar lov.

På hösten regnar det ofta.
Ofta är det bra med ett paraply.

Ibland behöver man stressa.
Men spring inte efter bussen!
Det kommer en ny strax!

Vad ska du göra om ett halvår?
Vad ska du göra nästa år?
Vad gör du om fem år?
Vad gör du om tio år?
Vad gör du ikväll?

Jag vill inte studera på gymnasiet.
Jag vill inte studera på universitetet.
Jag vill inte studera på Komvux.
Jag vill inte jobba.

Då kommer mitt uttal att vara bra.
Då kommer min svenska att vara bättre.

Mitt språk är ganska lätt!
Mitt språk är vackert!
Mitt språk är fint!
Det kan inte jag!
Det vet jag inte.

18.

Om man vill uttala bra, måste man öva.

Om man vill spela piano bra, måste man öva.

Om man vill teckna bra, måste man öva.

Om man vill laga mat bra, måste man öva.

19.

Sikta mot stjärnorna!

Sikta högt!

Sätt ett högt mål!

20.

Att skynda långsamt kan också vara bra!

Ta ett steg i taget!

Ta det lugnt!

Ha inte bråttom!

21.

Där är målet!

När är vi framme?

Klockan fem är vi framme.

Kan de förstå svenska?

22.

På morgonen tar många bussen till jobbet.

På morgonen tar många bilen till jobbet.

På morgonen åker många tåg till jobbet.

På morgonen promenerar många till jobbet.

På morgonen cyklar många till jobbet.

23.

Alla tänker på kärlek någon gång.

Alla tänker på någon som man är kär i.

Man kan vara kär på avstånd.

Man kan vara olycklig kär.

24.

Många tankar är privata.

Känslor kan vara privata.

Brev är privata.

Om man vill köra bil bra, måste man öva.

Om man vill tala ett språk bra, måste man öva.

Om man vill dansa bra, måste man öva.

Om man vill sjunga bra, måste man öva.

Tro att du kan!

Arbeta hårt!

Öva och repetera!

Ta en paus då och då!

Stanna upp lite då och då!

Du kanske går för fort?

Var noggrann!

Snart är vi där!

När kommer vi fram?

De kommer fram till slut.

Kan de tala svenska?

På kvällen kommer de hem igen.

På kvällen måste de handla mat.

Efter jobbet måste en del kanske hämta barn på dagis.

Efter jobbet måste man laga mat, tvätta, diska, städa.

Efter jobbet går en del på restaurang eller krog.

Man kan vara kär i en idol.

Man kan ha känslor för en klasskamrat.

Man kan ha känslor för ett fotbollslag.

Man kan ha känslor för sin familj.

Meddelanden kan vara privata.

Sms kan vara privata.

Mejl kan vara privata.

25–26.

Vad jag gjorde igår, kan jag prata om.

Vad jag ska göra ikväll, kan jag prata om.

Vad jag ska göra imorgon, kan jag prata om.

Vem jag ska träffa ikväll, kan jag prata om.

27.

Försök att tala svenska, så ofta du kan.

Försök att träna uttal, så ofta du kan.

Försök att skriva lite på svenska, så ofta du kan.

28.

Några går till gymmet varje dag.

Andra går till gymmet tre gånger i veckan.

Någon går till gymmet en gång i veckan.

Några går till gymmet på måndagar.

Andra går till gymmet på tisdag.

Många duschar innan de går till jobbet.

Andra duschar när de kommer hem från jobbet.

Många duschar flera gånger om dagen.

29.

Jag känner mig pigg!

Jag känner mig lycklig!

Han känner sig som en gammal gubbe.

En lagom uttalsdusch!

30.

Uttal är kul!

Uttal är viktigt!

Uttal måste man öva på.

Vad jag tycker om att göra, kan jag prata om.

Vilket program på teve jag tycker om, kan jag prata om.

Vilken bok jag läser just nu, kan jag prata om.

Försök att se på svensk teve, så ofta du kan.

Försök att läsa svenska tidningar, så ofta du kan.

Några duschar tre gånger i veckan.

Många duschar varje dag.

Det känns skönt att duscha efter gymmet.

Det känns skönt att koppla av efter skolan.

Det känns skönt att dricka, när man är törstig.

Det känns skönt att sova, när man är trött.

Det känns skönt att sova på morgonen.

Det känns skönt att gå en promenad ibland.

Jag känner mig glad!

Jag känner mig trött.

Hon känner sig frisk och kry!

En härlig uttalsdusch!

Ett bra uttal gör det lättare att tala med svenskar.

Ett bra uttal är en väg in i svenska samhället.

Ett bra uttal gör att svenskar förstår vad jag menar.

4 Svenskans fonologi på 30 meningar. Vägledning och fonologisk beskrivning

I detta dokument ges en vägledning till hur de 30 meningarna är uppbyggda, med information om vilka nya utmaningar som dyker upp allteftersom.

H = hög ton, L = låg ton

Konsonantkluster = sekvenser av konsonanter, t.ex. *bra*, *klok*, *streta*, *tamt*.

Accent 1 = intonationen i *grisen* och *fin*, Accent 2 = intonationen i *grisar* och *mellanmål*.

Intonation = språkmelodi, bestående av höga och låga toner (med stigningar och fall mellan sig). Detta markeras med pilar i många av meningarna nedan, särskilt i början.

plåtå = hög platt intonation (——); golv = låg platt intonation (___)

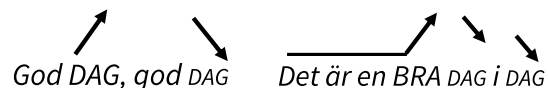
Fokusaccenter markeras med versaler, mindre accenter med kapitäl. En enkel transkription av intonationen/språkmelodin med pilar markeras i vissa exempel. I några fall anges ett par möjliga intonationer för samma uttryck.

V2 = verbet på andra plats (en vanlig svårighet vid svenska som andraspråksinlärning)

För fonetiska tecken, se nedan (Lathund, fonetiska tecken för svenskans ljud).

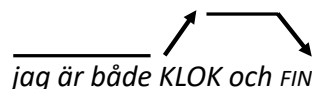
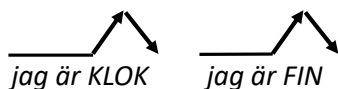
HÄLSNING

1. God dag, god dag. Det är en bra dag idag. (Det är ___-dag idag.)

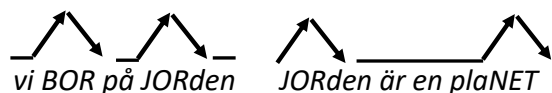
INLEDANDE POSITIVA YTTRANDE

2. Jag är klok. Jag är fin. Jag är både klok och fin.

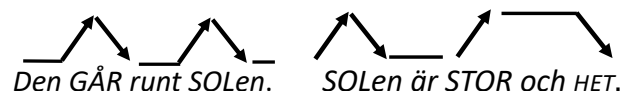

JORDEN, SOLEN OCH ÅRSTIDERNA

3. Vi bor på jorden. Jorden är en planet.

4. Den går runt solen. Solen är stor och het.

Kommentarer om innehållet

Lång vokal [a:] *dag*

Konsonantkluster [br] *bra*

Accent 1

Intonation med 1 fokusaccent och två fallande småaccenter.

Långa vokaler [u:] *klok*, [i:] *fin*

Konsonantkluster [kl] *klok*

Accent 1

Påståendemeningar med 1 fokusaccent vardera: *jag är KLOK* ; *jag är FIN*

Syntaktisk koordination *klok och fin*. Intonationskurvan innehåller då en plåtå (↗ _____ ↘).

Långa vokaler [u:] *bor*, *jorden*, [e:] *planet*

Retroflex (supradental) konsonant [ɖ] *jorden* (assimilation)

Konsonantkluster [pl] *planet*

Accent 1

Intonation 2 fokusaccenter: *vi BOR på JORden*

Lågt golv över obetonade stavelser.

Långa vokaler [u:] *stor*, [e:] *het*

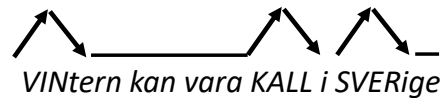
Konsonantkluster [st] *stor*

Accent 1

Intonation 2 fokusaccenter: *Den GÅR runt SOLen.*

Syntaktisk koordination med plåtå: *SOLen är STOR och HET.*

5. Vintern kan vara kall i Sverige.

Korta vokaler [ɪ] *vintern*, [a] *kall*, [æ] *Sverige*

Långa konsonanter [n:] *vintern*, [l:] *kall*, [r:] *Sverige*

Retroflex (supradental) konsonant [ŋ] *vintern* (assimilation)

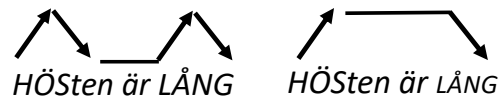
Konsonantkluster [sv] *Sverige*

Accent 1

Intonation 3 fokusaccenter: *VINtern kan vara KALL i SVERige*

Rytm: flera obetonade stavelser i rad

6. Hösten är lång. Vintern är kall.

Korta vokaler [ø] *hösten*, [ɔ] *lång*, [ɪ] *vintern*, [a] *kall*

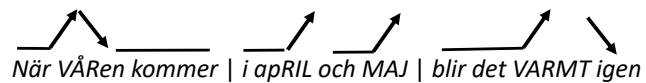
Långa konsonanter [s:] *hösten*, [ŋ:] *lång*, [n:] *vintern*, [l:] *kall*

Retroflex (supradental) konsonant [ŋ] *vintern* (assimilation)

Intonation utan platå: *HÖSten är LÅNG*

Eller med platå: *VINtern är KALL*

7. När våren kommer, i april och maj, blir det varmt igen.

Omväxlande långa och korta vokaler [o:] *våren*, [ɔ] *kommer*, [ɪ] *april*, [a] *maj*, *varmt*, [ɛ] *igen*

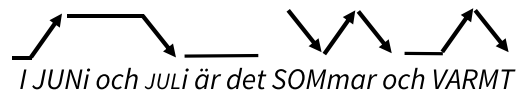
Långa konsonanter [m:] *kommer*, [l:] *april*, [j:] *maj*, [r:] *varmt*, [n:] *igen*

Konsonantkluster [pr] *april*, [rmt] *varmt*

Fortsättningsintonation (__ ↗ __ ↗): *i apRIL och MAJ*

Finite verb på andra plats (V2) *När...maj, blir det ... igen*

8. I juni och juli är det sommar och varmt.

Omväxlande långa och korta vokaler [ɥ:] *juni*, *juli*, [ɔ] *sommar*, [a] *varmt*

Accent 2 i enkla ord: *sommar*, i övrigt accent 1: *juni*, *juli*, *varmt*

Konsonantkluster [rmt] *varmt*

Syntaktisk koordination med platå: *i JUNI och JULI ...*

Finite verb på andra plats (V2) *I juni ... är det ... varmt.*

9. Många GILLAR värmen, men inte alla.

Långt ng-ljud [ŋ:] *många* utan efterföljande [g]

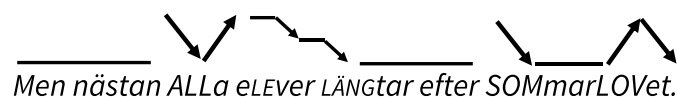
Accent 2 i enkla ord: *många, gillar, värmen, inte, alla*

Kontrastivt fokus på verbet *GILLAR*

Möjlighet att öva varierad placering av kontrastivt fokus i *Många gillar värmen*.

Intonation med extra stor intonationskurva på det kontrastivt fokuserade ordet *GILLAR*.

10. Men nästan alla elever längtar efter sommarlovet.

Långa vokaler [e:] *elever*, [o:] *-lovet*

Långa konsonanter [s:] *nästan*, [l:] *alla*, [ŋ:] *längtar*, [m:] *sommar-*

Konsonantkluster [ŋt] *längtar*

Accent 2 i sammansättning *sommarlovet*

11. Då kan man sola och bada eller bara slappa.

Långa vokaler [u:] *sola*, [a:] *bada*,

Långa konsonanter [p:] *slappa*

Konsonantkluster [sl] *slappa*

Syntaktisk koordination *sola och bada*

Finit verb på andra plats (V2) *Då kan man ...*

Rytm: flera obetonade i början *då kan man*, och i mitten *eller bara*

12. På vintern faller det snö. På våren behöver man ibland ett paraply.

Långa vokaler [ø:] *snö*, [ø:] *behöver*, [o:] *våren*, [y:] *paraply*

Långa konsonanter [p:] *slappa*

Retroflex (supradental) konsonant [ŋ] *vintern* (assimilation)

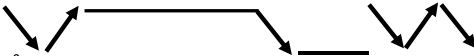
Konsonanten [h] i betonad stavelse *behöver*

Konsonantkluster [n:t] *vintern*, [sn] *snö*, [bl] *ibland*, [pl] *paraply*

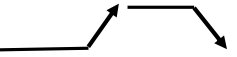
Finit verb på andra plats (V2) *På vintern faller det ... På våren behöver man ...*

NUET och FRAMTIDEN

13. Många springer och stressar i onödan. Stanna upp en stund!

MÅNGa springer och STRESSar i ONÖDan.

MÅNGa SPRINGER och STRESSar i ONÖDan.

Stanna UPP en STUND!

14. Vad ska jag göra nästa månad? Eller nästa år?

Långa vokaler [u:], [ø:] *onödan*

Korta vokaler [ɔ] *många*, [ɛ] *stressar*, [ə] *stund*

Långa konsonanter [ŋ:] *många*, *springer*, [s:] *stressar*, [n:] *stanna*, *stund*

Konsonantkluster [spr] *springer*, [str] *stressar*, [st] *stanna*, *stund*

Rytm: flera obetonade i koordinationen med lätt verb: *springer och stressar*

Uppmaning med partikelverb: *Stanna UPP*

15. Det vet jag inte, men jag vill studera på gymnasiet.

Vokaler [œ:] *göra*, [o:] *månad*, *år*

Konsonanter [s:] *nästa*

Reduktioner *vad > va*, *jag > ja*

Sökande frågor som avslutas med låg ton: *vad ska jag GÖRA nästa MÅNad ; eller nästa ÅR*

Obetonade rundade vokaler [ʊ] *studera*, [ʏ] *gymnasiet*

Konsonantkluster [st] *studera*, [mn] *gymnasiet*

Rytm flera obetonade i rad (*jag inte, men jag vill stu-*)

Finit verb på andra plats (V2)

Accent på verbet vid pronominellt subjekt: *Det VET jag inte*

Sammansättning med två långa vokaler [u:, a:] *uttal*

Konsonantkluster [rf, kt] *perfekt*

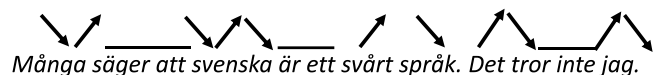
Accent 2 i sammansättning *uttal*

Finit verb på andra plats (V2) *Då kommer mitt uttal...*

16. Då kommer mitt uttal att vara perfekt!

SPRÅKET OCH MÅLEN

17. Många säger att svenska är ett svårt språk. Det tror inte jag.

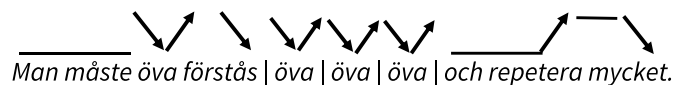
Många säger att svenska är ett svårt språk. Det tror inte jag.

Intervokaliskt [ŋ:] (utan [g]) *många*

Retroflex [ʈ] *svårt*

Konsonantkluster [sv, spr, tr] *svenska, språk, tror*

18. Man måste öva förstås; öva, öva, öva och repetera mycket.

Man måste öva förstås | öva | öva | öva | och repetera mycket.

Rundade vokaler [ø:] *öva*, [ʏ] *mycket*

Retroflex [ʂ] *förstås*

Upprepning

19. Att ha ett högt mål är bra, så sikta mot stjärnorna!

Rundade vokaler [ø] *högt*, [o:] *mål*; Sänkt vokal före retroflex [æ:] *stjärnorna*

Frikativa [ɸ/x/ʂ] och retroflect [ŋ] i *stjärnorna*

konsonantkluster [kt] *högt, sikta*

konjunktionen *så*

Fast uttryck *sikta mot stjärnorna*

Tre accenter i infinitivfrasen: *Att ha ett HÖGT MÅL är BRA*

20. Ibland måste man kanske skynda långsamt och ta det lite lugnt.

Rundade vokaler [ʏ] *skynda*, [ɔ] *långsamt*

Frikativa [ɸ/x/ʂ] *skynda*, [ŋ] *långsamt*

konsonantkluster [nd] *skynda*, [mt] *långsamt*

Fast uttryck *skynda långsamt*

21. Men till slut är man framme vid målet och kan tala och förstå svenska

Vokaler [ʉ:] *slut*, [o:] *målet, förstå*

Konsonantkluster [sl] *slut*, [fr] *framme*, [sv] *svenska*

22. Anna går till stationen på morgonen.

ANNa går till stationen på Morgonen.

ANNA går TILL stationen på Morgonen.

DET PRIVATA

23. Jag tänker ibland på kärlek, känslor och kyssar.

Många alternativa, kontrastiva läsningar med fokusaccent på olika huvudord. De fetade meningarna exemplifieras till vänster

ANNA går till stationen på morgonen (Men inte Jonas.)

Anna **GÅR** till stationen på morgonen (Hon cyklar inte.)

Anna går till sta**TION**en på morgonen (Inte till busshållplatsen.)

Anna går TILL stationen på morgonen (och från stationen på kvällen)

Anna går till sta**TION**en på morgonen (Men inte på kvällen.)

24. DET vill jag inte berätta för någon. DET är privat.

Vokalerna [æ:], [ɛ], [ɤ] efter tje-ljudet: [ɛ] kärlek, känslor, kyssar.

Retroflect [ɪ] kärlek

Konsonantkluster: [bl] ibland, [nsl] känslor

Objektspronomen i fundamentet, med det finita verbet på andra plats. Fokusaccentuering på pronomenet:

DET vill jag inte berätta för nåGON. DET är privat.

25. Men jag KAN prata om hur jag mår, om jag är ledsen, glad eller arg.

Kontrastivt fokus på hjälpverbet (verumfokus): *Men jag KAN prata om hur jag mår.*

Koordination: *om jag är ledSEN, GLAD eller ARG.*

26. Och jag kan tala om vad jag gjorde igår eller vad jag ska göra imorgon.

Rytm, flera obetonade i rad och jag kan TALA om vad jag gjorde iGÅR eller vad jag ska göra i MORGON.

SPRÅKET OCH MÅLEN igen

27. Och jag ska försöka göra det på svenska! Så ofta jag kan.

[œ, ø:, œ:] försöka göra ; kluster [sv] svenska

Rytm, flera obetonade i rad: och jag ska försöka GÖRA ...

28. Det känns så skönt att duscha efter gymmet på torsdagar

Sje- och tje-ljuden: [ɛ] känns, [ɧ/x/ʃ] skönt, [ɤ:] duscha, [ɤ] torsdagar

29. Efter en sån här uttalsdusch, känner man sig som en ny människa.

[ɧ:, ø] uttalsdusch, [y:] ny, [ɤ:] dusch, [ɛ] känner, [ɧ/ʃ] människa

Accent 2 i sammansättning *uttalsdusch*

rytm flera obetonade i rad (initialt och medialt)

30. Uttal är kul! Eller hur?

[ɧ:, a:] uttal, kul, hur

Accent 2 i sammansättning *uttal*

5 Lathund, fonetiska tecken för svenskans ljud

Den fonetiska transkriptionen nedan gäller centralsvensk varietet, således den varietet som talas i stockholmsområdet. Det förekommer några termer som kanske är nya för en del. Men allt är exemplifierat så att det ska gå att se vad som avses.

Svenskans vokal- och konsonantfonem och deras vanligaste allofoner

fonem	betonad stavelse		betonad stavelse		obetonad stavelse	
	lång vokal		kort vokal			
/i/	[i:]	'bit	[ɪ]	'spill	[ɪ]	vɪ'tal
/y/	[y:]	'bryn	[ʏ]	'brygd	[ʏ]	fy'sik
/e/	[e:]	'ved	[ɛ]	'vett	[ɛ]	'vante, meka'nik
/ø/	[ø:]	'krök	[ø]	'kött	[ø]	Köpen'hamn
	[œ:]	'smör	[œ]	'dörr	[œ]	för'säljning
/ɛ/	[ɛ:]	'kräm	[ɛ]	'lätt	[ɛ]	defai'tism
	[æ:]	'bär	[æ]	'märr	[æ]	vär'dering
/a/	[ɑ:]	'mat	[a]	'katt	[a]	ka'ta'strof
/u/	[u:]	'bok	[ʊ]	'ost	[ʊ], [ɔ]	pro'test
/ʉ/	[ʉ:]	'mur	[ø]	'butter	[ʉ]	'känguru
					[ø]	fun'dera
/o/	[o:]	'såg	[ɔ]	'grogg	[ɔ]	aristo'telisk

fonem	lång konsonant		kort konsonant	
/p/	[p:]	'hoppa	[p]	'spar
/t/	[t:]	'potta	[t]	'stor
/k/	[k:]	'smocka	[k]	'vekna
/b/	[b:]	'klubba	[b]	'barn
/d/	[d:]	'snudda	[d]	'dåre
/g/	[g:]	'sugga	[g]	'glad
/f/	[f:]	'knuffa	[f]	'fröken

/v/	[v:]	'favvo	[v]	'vaken
/s/	[s:]	'Nisse	[s]	'sås
/ʂ/	[ʂ:]	'duscha	[ʃ], [x], [ʂ]	'skjuta
/ɛ/			[ɛ]	'tjuta
/j/	[j:]	'skoja	[j]	'jippo
/h/			[h]	'hoppsan
/m/	[m:]	'kamma	[m]	'möda
/n/	[n:]	'kanna	[n]	'naken
/ŋ/	[ŋ:]	'känga	[ŋ]	'killing
/r/	[r:] / [R:]	'borra	[r] / [R]	'röta [R] s.k. bakre r (Södra Sverige)
/l/	[l:]	'bolla	[l]	'luta

Några konsonanttecken till behövs i samband med fonologiska regler i svenskan.

Nasalassimilation 1: /n/ före labiala /b, p/ och velara /g, k/ klusiler

[m] en̄ bas, dīn pappa, dēn mörka

[ŋ] en̄ gas, mīn knallert

Nasalassimilation 2: /n/ och /m/ före labiodentala frikativor /f/ och /v/

[ŋ] bränn̄vin, en̄ fågel, lym̄fa, fem̄ vänner

Retroflektering (/r/ + /s, t, d, n, l/)

[ʂ] kor̄s, mar̄svin

[t] kort̄, fyr̄tal

[d] fjär̄de, bår̄d

[ŋ] barn̄, turn̄nisse

[l] sor̄l, pärl̄a

Några av vokalerna har så pass olika korta och långa allofoner att de bör markeras med olika symboler. Andra ligger närmare varandra och markeras med samma tecken.

Förutom vokaler och konsonanter behöver vi tecken för längd och betoning. **Längd** markeras med ':' efter det ljud som är långt. **Huvudbetoning** markeras med ett högt vertikalt streck (´) och bibetoning med lågt vertikalt streck (,). Betoningstecken placeras direkt före den stavelse (inklusive stavelseansatsen) som bär betoningen. Varje betonad stavelse innehåller ett längdtecken, efter vokalen eller efter konsonanten. Obetonade stavelser saknar längd.

moppe	[ˈmɔp:ɛ]	enkla ord
varna	[ˈva:ŋa]	
pank	[ˈpaŋ:k]	
gardin	[gaˈdji:n]	
kammarherre	[ˈkam:ar, hɛr:ɛ]	sammansättningar
blåsippa	[ˈblo:, sɪp:a]	
modersmålet	[ˈmu:deʂ, mo:lɛt]	
sommarspelen	[ˈsɔm:a, ʂpe:lɛn]	
vinyltapet	[viˈny:lta, pe:t]	
järnvägsvagn	[ˈjæ:ŋ, vɛ:gs, vaŋ:n]	
förutsättning	[ˈfœ:r, ʉ:t, set:nɪŋ]	
jämförelsetal	[ˈjɛŋ, fœ:rɛlɛ, ta:l]	
kompassriktning	[kɔmˈpas:, rɪk:tɪŋ]	
toyotaåterförsäljare	[tɔˈjo:ta, o:tɛ(r)fœ, ʂɛl:jarɛ]	

Litteratur

Grossman, Paula. <http://www.prosodia.se>

Grossman, Paula & Tomas Riad. 2020. *Latinisering – diagnostisering och intervention på språkintrödn. Ms. Stockholms universitet*

Kjellin, Olle. 2002. *Uttalet, språket och hjärnan : teori och metodik för språkundervisningen. Hallgren & Fallgren, Uppsala.*

Riad, Tomas & Julia Forsberg. 2020. *Litterarisering – diagnostisering av nyanlända. Svenskans beskrivning 37, Åbo. Ms. Stockholms universitet.*

Riad, Tomas & Maria Lim Falk. 2020. *Litterarisering för nyanlända. SKRIVS 26. Intensivsvenska, Institutionen för svenska och flerspråkighet, Stockholms universitet*